

Sygn. akt I Ca 171/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Antoni Smus

SSO Anna Lechowicz

SSO Katarzyna Powalska

Protokolant : Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2013 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z wniosku S. S. (1) i M. S.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.

o ustanowienie służebności przesyłu i odszkodowanie

wskutek apelacji wnioskodawców

od postanowienia Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 31 stycznia 2013 r. w sprawie o sygnaturze akt I Ns 880/12

postanawia:

oddalić apelację.

Sygn. akt I Ca 171/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem wydanym w sprawie z wniosku S. S. (1) i M. S. z udziałem (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L., Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli oddalił wniosek o odszkodowanie i ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawców, położonej w W. gm. Z., składającej się z działek gruntu oznaczonych nr 456/1, 258/1, dla których Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste nr (...).

Ponadto Sąd Rejonowy ustalił, iż wnioskodawca i uczestnik postępowania ponoszą koszty w zakresie kwot przez nich wydatkowanych

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach i wnioskach:

S. S. (1) i M. S. są właścicielami nieruchomości położonej w W., gm. Z. składającej się z działek oznaczonych numerami (...), dla których w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzone są księgi wieczyste (...). Na nieruchomości tej znajduje się 9 słupów linii średniego napięcia oraz 4 słupy linii niskiego napięcia. Linia przebiega po skosie działki, przez co utrudnia wnioskodawcy manewrowanie maszynami podczas prac polowych. Linie

zostały zainstalowane wówczas, gdy właścicielem gruntu był ojciec wnioskodawcy. Nie sprzeciwiał się on temu, by linia przebiegała przez jego nieruchomości. W razie zniszczeń pracownicy uczestnika dokonywali napraw.

W 1961 r. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. Wydział Spraw Wewnętrznych w oparciu o art. 35 ustawy z 12 marca 1958 r. o zmianie i trybie wyłączenia nieruchomości (Dz. U. Nr. 18 poz. 94 z 1961 r. ze zm.) wydało decyzję zezwalającą przedsiębiorstwu państwowemu Zakładom (...) w W. na przeprowadzenie budowy linii 15 Kv, poprzez nieruchomości osób prywatnych, położonych na terenie budowy linii zgodnie z załączonym do decyzji planem sytuacyjnym w miejscowościach W., gminę Z.. Linia została wybudowana w 1962 r. Użytkownikiem linii został Zakład (...) w Ł., jako zakład Zakładów (...) w W.. Przedsiębiorstwo (...) w W. zmieniło nazwę na Centralny O. Energetyczny w W. a jego zakład – Zakład (...) w Ł. podzielony został na Zakład (...), zarządzający sieciami energetycznymi na terenie województwa, w tym linię energetyczną 15 Kv – Z. – W..

W dniu 30 marca 1977 r. Zakład (...) w Ł. dokonał odbioru technicznego linii niskiego napięcia 0,4 kV, która została wyprowadzona ze stacji transformatorowej istniejącej przy linii średniego napięcia zbudowanej w 1962 r. Linia ta częściowo przebiega przez nieruchomości stanowiącą obecnie własność S. i M. małżonków S..

Zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16 stycznia 1989 r. nr 14/ (...)/98 utworzono przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł., w którego zarządzie znalazła się linia energetyczna 15 Kv i 0,4 kv przebiegająca przez należącą do wnioskodawców nieruchomości. W 1993 r. przedsiębiorstwo zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa – Zakład (...) S.A. w Ł., który w 2008 r. zmienił nazwę na (...) S.A. W 2010 r., na podstawie art. 492 § 1 pkt. 1 k.s.h. (...) S.A. w Ł. została połączona ze spółką (...) S.A. w L. jako spółka przejmująca.

Pismem z 13 lipca 2012 r. wnioskodawcy bezskutecznie wystąpili do (...) S.A. Oddział (...) z żądaniem zawarcia umowy o ustanowienie na działkach (...) służebności przesyłu oraz wypłatę z tego tytułu jednorazowego wynagrodzenia w kwocie 34.644 zł.

Przy tak ustalonych faktach Sąd Rejonowy przywołując treść art. 305¹ w zw. z art. 49 § 1 k.c., uznał wniosek o ustanowienie służebności przesyłu w całości za niezasadny. Nie budziło w jego ocenie bowiem jakichkolwiek wątpliwości, że uczestnikowi postępowania przysługują prawa właścicielskie do urządzeń przesyłowych zlokalizowanych na gruncie wnioskodawców w postaci linii energetycznej 15 kV i 0,4 kV, wybudowanej tam w 1962 roku i rozbudowanej w roku 1977, a także iż utrzymanie tej linii we właściwym stanie technicznym wymaga ze strony uczestnika postępowania okresowego lub okazjonalnego do nich dostępu, co wiąże się z prawem korzystania z gruntu wnioskodawców. Jednakże Sąd meriti przyjął, iż ustanowienie służebności przesyłowej nie jest konieczne albowiem uczestnikowi przysługuje już prawo do korzystania z przedmiotowego gruntu wnioskodawców w zakresie niezbędnym do wejścia na nieruchomości i przeprowadzania czynności umożliwiających utrzymanie urządzeń przesyłowych we właściwym stanie.

Prawo to uczestnik wywodzi z treści decyzji Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. Wydział Spraw Wewnętrznych 1961 roku wydanej w oparciu o art. 35 ustawy o zasadach i trybie wyłączenia nieruchomości z dnia 12 marca 1958 roku, której adresatem był Zakład (...) w Ł. i na podstawie której sporna linia 15 Kv została wybudowana.

Decyzja ta spowodowała trwałe ograniczenie własności, każdorazowego właściciela działek (...), dając prawo każdorazowemu przedsiębiorcy przesyłowemu, którego składnikiem przedsiębiorstwa jest objęta decyzją linie energetyczna 15 kV do stałego korzystania z tej działki w celu zapewnienia utrzymania w/w linii we właściwym dla niej stanie technicznym. Skoro sporna linia wchodzi w skład przedsiębiorstwa uczestnika, prawo o którym mowa powyżej przysługuje właśnie jemu. Natomiast kwestie odszkodowań za straty wynikłe z działań podjętych na podstawie art. 35 cytowanej ustawy w treści art. 36 w sposób wyczerpujący regulowała ustawa kierując je na drogę postępowania administracyjnego.

Niezależnie od tego poglądu, według Sądu a quo skutecznie został podniesiony przez pełnomocnika uczestnika postępowania zarzut zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu, obciążającej

nieruchomość wnioskodawców, która także daje uczestnikowi skuteczne względem wnioskodawców prawo korzystania z ich gruntu, powodując brak podstaw do ustanowienia służebności przesyłu.

Stan faktyczny stanowiący podstawę nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, zaistniał po raz pierwszy w 1977 roku tj. wraz z rozbudowaniem linii energetycznej 15 kV o linię niskiego napięcia 0,4 kV i utrzymywał się w czasie, gdy owo urządzenie przesyłowe było przedmiotem przekształceń własnościowych. Ocena prawna podniesionego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej, wymagała przeanalizowania wpływu zamian ustawodawczych z lat 1989 - 1991, na istnienie przesłanek zasiedzenia, zwłaszcza w kontekście możliwości doliczania do czasu posiadania aktualnego posiadacza, posiadania służebności przez poprzedników (art. 176 § 1 kc).

Według Sądu, w odniesieniu do linii energetycznej 15 kV oraz związanej z nią służebności gruntowej, domniemanie wynikające z treści art. 339 kc działające na rzecz Zakładu (...) w Ł. - Rejon S., a następnie Zakładu (...) w Ł., a wreszcie uczestnika postępowania nie zostało obalone.

W 1977 r. na gruncie stanowiącym aktualnie własność wnioskodawców przedsiębiorstwo państwowe Zakłady (...) w W. - Zakład (...) w Ł. - Rejon S. wybudowało, urządzenie przesyłowe postaci linii energetycznej 0,4 kV, rozbudowując istniejącą linię 15kV. Z dniem 30 maja 1977 roku zakład ten zaczął w/w linię wykorzystywać w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Stosownie do treści art. 128 kc (obowiązującego w 1971 r.), linia pozostała wprawdzie własnością Państwa (Skarbu Państwa), tym mniej służyła wyłącznie realizacji celów gospodarczych przedsiębiorstwa państwowego. Przedsiębiorstwo wykorzystywało, urządzenie przesyłowe posadowione na cudzym gruncie (tj. stanowiącym własności Skarbu Państwa) „dla siebie”. W stosunkach zewnętrznych Zakłady (...) w W. - Zakład (...) w Ł. - Rejon S. występował zatem od dnia 30 marca 1977 r. w charakterze posiadacza; „dla siebie”, związanej z tym urządzeniem, służebności gruntowej odpowiadaj treścią służebności przesyłu (art.336 kc w zw. z art. 339 kc w zw. z art. 352 § 1 kc).] Przy czym z uwagi na treść art. 128 kc, nie mógł on wówczas przeciwstawić Państwu jakichkolwiek własnych uprawnień. W konsekwencji skutki prawne płynące z posiadania przez Zakład (...) w Ł., wskazanej służebności, a w szczególności nabycie jej w drodze zasiedzenia, mogły nastąpić wyłącznie na rzecz Skarbu Państwa. Tak się też stało z dniem 01 stycznia 1985 roku w zakresie linii 15kV. Skarb Państwa nabył z tym dniem służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu.

W celu nabycia służebności w drodze zasiedzenia konieczne było korzystanie z urządzenia przesyłowego „dla siebie” (quasi samoistnie). Do dnia 1 lutego 1989 r. tego rodzaju posiadanie, realizowane przez przedsiębiorstwo państwowe, mogło wywoływać skutki prawne wyłącznie na rzecz Skarbu Państwa. Przedsiębiorstwo państwowe nie mogło bowiem dla siebie nabywać własności i innych praw rzeczowych. Sytuacja ta uległa zmianie w związku z nowelizacją art. 128 k.c. Od tego momentu skutki prawne płynące z posiadania „dla siebie” służebności przesyłu, przedsiębiorstwo państwowe realizowało na własny, a nie Skarbu Państwa rachunek. Wszelkie związki Skarbu Państwa z posiadaną przez przedsiębiorstwo państwowe służebnością na działkach wnioskodawców uległy definitywnemu zerwaniu w dniu 7 stycznia 1991 r. kiedy to z mocy prawa własność linii energetycznej 15 kV i 0,4kV, przeszła na rzecz przedsiębiorstwa państwowego.

Jak już wcześniej wskazano, Zarządzeniem Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku utworzone zostało przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł.. Przedsiębiorstwo to powstało w wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego – (...) w W. na bazie jego zakładu - Zakładu (...) w Ł.. Nowo utworzonemu przedsiębiorstwu organ założycielski przydzielił składniki mienia powstałego z podziału p.p. - Centralnego O. Energetycznego w W., a stanowiącego mienie państwowe. W ten sposób w dyspozycji utworzonego w wyniku podziału, przedsiębiorstwa państwowego znalazła się linia energetyczna 0,4kV, przebiegająca przez działkę wnioskodawców, stanowiąca własność Skarbu Państwa. Począwszy od 16 stycznia 1989 roku przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł., korzystając „dla siebie” z linii 15 kV, było w stosunkach zewnętrznych posiadaczem związanej z nią służebności gruntowej.

Zniesienie zasady „jednolitego funduszu własności państwowej” sprawiło, że wykonywane przed dniem 1 lutego 1989 r. przez przedsiębiorstwo państwowe posiadanie służebności „dla siebie”, które do tego dnia skutkowało zasiedzeniem

służebności wyłącznie na rzecz Skarbu Państwa, od tego dnia skutkowało zasiedzeniem w/w służebności na rzecz przedsiębiorstwa. Nowelizacja Kodeksu cywilnego, w żaden sposób nie wpłynęła jednak na zmianę charakteru posiadania w/w służebności. Skoro bowiem posiadanie w/w służebności od samego początku tj. od dnia 16 stycznia 1989 r. wiązało się z wykorzystywaniem przez ZEŁ-T, linii energetycznej 15 kV i 0,4 kV „dla siebie” należało zdaniem Sądu uznać, że taki sam charakter miało posiadanie, związanej z nią służebności i nie uległ on zmianie po wejściu w życie noweli Kodeksu cywilnego. Według Sądu Rejonowego, do czasu posiadania służebności przez p.p. Zakład (...) w Ł., po dniu 1 lutym 1989 r., doliczeniu podlegał okres jej wcześniejszego posiadania w okresie od 16 stycznia do 31 stycznia 1989 r., ponieważ nowela kodeksu cywilnego, nie wpłynęła na zmianę charakteru posiadania („dla siebie”), a jedynie na skutki prawne z tegoż posiadania płynące.

Przeniesienie przez Skarb Państwa z likwidowanego przedsiębiorstwa państwowego - (...) w W., na rzecz nowo tworzonego Zakładu (...) w Ł., prawa wykonywania w stosunku do linii energetycznej 15 kV i 0,4 kV, w imieniu własnym, uprawnień płynących z własności państwowej (art. 128 kc - w brzmieniu obowiązującym do 1 lutego 1989 r.) czyli przeniesienie prawa do korzystania z w/w urządzenia przesyłowego „dla siebie”, spowodowało jednocześnie, przeniesienie posiadania związanej z tym urządzeniem służebności gruntowej (art. 348 kc w zw. z art. 352 kc w zw. z art. 292 kc). Jak ustalił Sąd, posiadanie przez (...) ((...)) w W. Zakład (...) w Ł. służebności o której mowa powyżej, skutkowałyby w okresie do dnia 1 lutego 1989 r. zasiedzeniem jej przez Skarb Państwa. Stosownie zaś do treści art. 176 § 1 kc, do czasu posiadania służebności przez p.p. Zakład (...) w Ł., po dniu 16 stycznia 1989 r., można doliczyć okres jej posiadania przez (...) ((...)) w W. w okresie od 30 marca 1977 roku do dnia 15 stycznia 1989 roku, przy czym do zaliczenia należy uwzględnić posiadanie w ramach stosunku „wewnętrznego” służące Skarbowi Państwa, gdyż na mocy art. 128 kc, jedynie Skarb Państwa mógł w tym czasie, służebność posiadaną przez przedsiębiorstwo państwowe, zasiedzieć.

Do czasu posiadania przez Zakład (...) w Ł. służebności gruntowej związanej z linią 0,4 kV, po dniu 1 lutego 1989 r. można doliczyć okres posiadania tej służebności, przez Skarb Państwa w okresie od 30 marca 1977 r. do 31 stycznia 1989 r. realizowanego w ramach stosunków wewnętrznych, łączących Państwo z państwowymi przedsiębiorstwami przesyłowymi z mocy art. 128 kc. W 1993 roku przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł. został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa - Zakład (...) S.A. w Ł.. Z mocy ustawy (art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 13 lipca 1990 roku o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych Dz.U. Nr 51 z 1990 roku poz. 298) nowa spółka wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki likwidowanego przedsiębiorstwa państwowego. W tym stanie rzeczy ex lege przeszła na nią własność linii energetycznej 0,4 kV, oraz związane z nią skutki wynikające z posiadania służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu.

W ocenie Sądu, począwszy od dnia 30 września 1971 roku, przez kolejne 30 lat, służebność gruntowa związana z linią energetyczną przebiegającą przez grunt wnioskodawców, posiadana była w złej wierze. Żadne z przedsiębiorstw przesyłowych, kolejno jej używających, nie usankcjonowało faktu korzystania z cudzego gruntu. Z dniem 30 września 2001 r. stosownie do treści art. 172 § 2 kc w zw. z art. 176 kc w zw. z art. 292 kc upłynął okres 30 lat, skutkujący nabyciem przez (...) S.A. w Ł., przez zasiedzenie, służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu.

W okresie biegu zasiedzenia, żaden ze współwłaścicieli działek (...) nie podjął działań które skutkowałyby, przerwaniem biegu terminu.. W roku 2010, na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 K.s.h, (...) SA w Ł. (poprzednia nazwa to (...) SA) została połączona ze spółką (...) S.A. w Ł. jako spółką przejmującą. W tym stanie rzeczy uczestnik postępowania, (...) S.A. w Ł. Oddział (...) jest od 2010 roku właścicielem w/w linii energetycznej oraz uprawnionym z tytułu związanej z nią służebności gruntowej obciążającej działkę wnioskodawców zarówno w zakresie linii 15kV jak i 0,4kV.

W tym stanie rzeczy ustanowienie służebności przesyłu w celu właściwego korzystania z urządzeń przesyłowych zlokalizowanych na gruncie wnioskodawców nie było zdaniem Sądu pierwszej instancji konieczne, a wnioski w tym zakresie podlegały oddaleniu.

W związku z nabyciem przez (...) S.A. w drodze zasiedzenia z dniem 30 marca 2007 roku, służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu i przejściem jej w 2010 roku przez uczestnika postępowania, całkowicie

bezpředmiotowe stało się ustalenie na rzecz wnioskodawców wynagrodzenia z tego tytułu. Po pierwsze, nabycie własności lub ograniczonego prawa rzeczowego w drodze zasiedzenia ma charakter nabycia pierwotnego, a więc nieodpłatnego. Po drugie, wynagrodzenie za obciążenie nieruchomości służebnością gruntową należy się właścicielowi nieruchomości wyłącznie w przypadku gdy do tego obciążenia dochodzi na skutek „ustanowienia” służebności (por. art. 145 § 1 kc, art. 151 kc, art. 305² kc). Co oczywiste, pod pojęciem „ustanowienia” służebności, zdaniem Sądu Rejonowego należy rozumieć ustalenie jej w drodze umowy (zgodnych świadczeń woli stron) lub w drodze orzeczenia sądowego. Wynagrodzenie staje wówczas ekwiwalentem tej części prawa własności z której właściciel z mocy orzeczenia sądu lub woli stron, rezygnuje na rzecz uprawnionego. W przypadku zasiedzenia, skutek ten następuje ex lege. Nabywca nie wywodzi swoich praw od właściciela lecz nabywa je w sposób pierwotny. Dlatego też zasiedzenie służebności, analogicznie jak zasiedzenie własności jest nieodpłatne.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął w oparciu o art. 520 § 1 k.p.c. uznając, że każdy z uczestników powinien ponieść koszty związane ze swoim udziałem w sprawie, w szczególności mając na względzie fakt, że uczestnik postępowania jest reprezentowany przez radcę prawnego zapewniającego mu stałą obsługę prawną.

Z takim rozstrzygnięciem nie zgodzili się wnioskodawcy wnosząc apelację, którą zaskarżyli postanowienie w całości, zarzucając :

- 1) naruszenie art. 6 kc, art. 232 kpc i 233 kpc poprzez uznanie za udowodnione okoliczności, na które strona nie przedstawiła wystarczających dowodów pomimo, że na niej ciążył ciężar dowodowy, w szczególności w zakresie wykazania przeniesienia służebności gruntowej o treści służebności przesyłu z przedsiębiorstwa państwowego (...) w W." na Zakład (...), co miało wpływ na rozstrzygnięcie,
- 2) naruszenie art. 6 kc, art. 232 kpc i 233 kpc poprzez uznanie za udowodnione okoliczności oparte o dokumenty nie dostarczone wnioskodawcom w trakcie postępowania,
- 3) naruszenie art. 228§2 i 233 kpc poprzez nie zwrócenie stronom uwagi na okoliczności, które Sąd zamierzał uznać do znane „z urzędu” i oparcie orzeczenia na okolicznościach, co do których nie miała możliwości wypowiedzieć się strona skarżąca,
- 4) naruszenie art. 64 ust. 1, 2 i 3 i 87 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez naruszenie orzeczeniem prawa własności wnioskodawców pomimo braku przedstawienia niepozostawiających wątpliwości dowodów przez stronę przeciwną oraz przez zinterpretowanie istniejących wątpliwości na korzyść przedsiębiorstwa energetycznego, co skutkowało nieprawidłowym przyznaniem normie ustawowej większej ochrony niż normie konstytucyjnej,
- 5) naruszenie art. 305² §2 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że uregulowanie korzystania z nieruchomości wnioskodawców poprzez ustanowienie służebności przesyłu nie jest konieczne do korzystania z urządzeń przesyłowych,
- 6) błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na rozstrzygnięcie polegający na przyjęciu, że wykazano w postępowaniu, iż poprzednik prawny uczestnika nabył do Skarbu Państwa służebność gruntową o treści służebności przesyłu co do linii 15 kV i posiadanie urządzeń przesyłowych co do linii 0,4 kV w latach 1989-1991.

Przy takich zarzutach apelujący wnieśli o:

- 1) ustanowienie na podstawie art. 305¹ kc i następne odpłatnej służebności przesyłu na rzecz (...) spółka akcyjna z siedzibą w L. polegającej na prawie korzystania z nieruchomości określonych jako działki nr (...), obręb (...), dla których Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli prowadzi księgi wieczyste nr (...), polegającej na wykorzystywaniu postawionych na nieruchomościach obciążonych urządzeń przesyłowych linii SN 15kV i nN, wraz z prawem do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych i ich instalacji, prawem wejścia i wjazdu na teren nieruchomości obciążonych odpowiednim sprzętem, z zastrzeżeniem, że wjazd i wejście na nieruchomość obciążoną będzie dokonywać się wyłącznie w pasie technologicznym lub innym wskazanym przez właścicieli, a

właścicielom niezależnie od wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu będzie przysługiwało prawo do żądania od (...) spółka akcyjna z siedzibą w L. odszkodowania w przypadku wystąpienia szkody powstałej przy wykonywaniu powyższych, wynikających ze służebności uprawnień,

2) zasądzenie solidarnie na rzecz S. S. (1) i M. S. od uczestnika (...) spółka akcyjna z siedzibą w L. kwoty 34.802zł (słownie: trzydzieści cztery tysiące osiemset dwa złote, 00/100) tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu,

3) zasądzenie od uczestnika kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje,

Względnie wnoszę o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i o przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozstrzygnięcia - przy uwzględnieniu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawców S. S. (1) i M. S. nie może odnieść zamierzonego przez skarżących skutku, choć Sąd Rejonowy nie uniknął błędów zarówno w aspekcie poczynionych ustaleń faktycznych, jak też ich subsumpcji prawnej, co skutkuje oceną, iż niektóre spośród podniesionych w apelacji zarzutów są zasadne.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutów apelacji dotyczących naruszenia przepisów procedury cywilnej, gdyż dopiero prawidłowo ustalony stan faktyczny, może poddawać się ocenie jego analizy prawnej. W tej mierze nie można zgodzić się z Sądem pierwszej instancji w zakresie przyjęcia za podstawę faktyczną i wywiedzenia skutków prawnych dla oceny zasadności wniosku o ustanowienie służebności przesyłu w tej sprawie istnienia decyzji z 1961 roku wydanej przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. Wydział Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (Dz. U. Nr 18, poz. 94, ze zm.). Nie budzi bowiem wątpliwości, że powyższa decyzja nie została załączona do akt sprawy w toku prowadzonego przez Sąd Rejonowy postępowania w sprawie i nie była objęta wnioskiem dowodowym ani wnioskodawców ani uczestnika postępowania. Ponadto Sąd Rejonowy nie poinformował uczestników tego postępowania nieprocesowego o wykorzystaniu faktu istnienia tej decyzji, a jako źródło swojej notoryjnej wiedzy w tym aspekcie przywołał dopiero w pisemnych motywach zaskarżonego postanowienia stronę internetową S. Gminy Z.. Powołał w tym miejscu także protokół przekazania linii, ale z niego wynika jedynie data wybudowania linii 15 kV Z. – S.. Brak zatem samej decyzji uniemożliwia analizę jej treści w aspekcie choćby tego czy dotyczyła przedmiotowej linii przesyłu energii elektrycznej. Zresztą na istnienie tej decyzji jako podstawy prawnej wzniesienia przedmiotowego urządzenia przesyłowego nie powoływał się nawet uczestnik postępowania, który miałby w tym interes procesowy , wskazując w tej mierze w odpowiedzi na wniosek na datę 19 października 1967 roku (data rozpoczęcia remontu linii) i datę 30 marca 1977 roku jako datę protokołu z odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji robót inwestycyjnych po kapitalnym remoncie. Z tych powodów powyższa decyzja nie może stanowić podstawy prawnej w zakresie istnienia po stronie uczestnika postępowania skutecznego względem właścicieli prawa korzystania z gruntu wnioskodawców. Tym samym bez znaczenia w sprawie są także wywody dotyczące możliwości dochodzenia odszkodowania i przewidzianej w tym względzie drogi postępowania administracyjnego. Zresztą trzeba zauważyć także, iż wnioskodawcy nie obejmowali wnioskiem w sprawie odszkodowania, żądając jedynie ustanowienia odpłatnej służebności przesyłu, co oznacza iż wnioskiem w sprawie objęte było wynagrodzenie a nie odszkodowanie.

Stąd też zasadny jest zarzut apelacji w zakresie naruszenia w powyższym zakresie art. 233 k.p.c. i art. 228 § 2 k.p.c. choć w związku z art. 13 § 2 k.p.c., czego już apelacja nie precyzuje.

Nie wpływa to jednak na trafność orzeczenia Sądu pierwszej instancji poprzez pryzmat ostatecznie prawidłowej oceny podstaw podniesionego w sprawie zarzutu zasiedzenia. W tej mierze bowiem nie jest słuszny zarzut apelujących

dotyczący naruszenia art. 233 k.p.c. polegający na dokonaniu przez Sąd oceny materiału dowodowego w sposób dowolny bez jego wszechstronnego rozważenia oraz dokonanie ustaleń sprzecznych z treścią materiału dowodowego.

Przypomnieć należy, że w świetle utrwalonych poglądów judykatury i piśmiennictwa prawniczego nie jest wystarczającym uzasadnieniem zarzutu naruszenia normy art. 233 § 1 k.p.c. przedstawienie przez stronę skarżącą własnej oceny dowodów i wyrażenie dezaprobaty dla oceny prezentowanej przez Sąd pierwszej instancji. Skarżący ma obowiązek wykazania naruszenia przez Sąd paradygmatu oceny wynikającego z art. 233 § 1 k.p.c. (a zatem wykazania, że Sąd pierwszej instancji wywiódł z materiału procesowego wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego względnie pominął w swojej ocenie istotne dla rozstrzygnięcia wnioski wynikające z konkretnych dowodów - grupy dowodów).

Skarżący w tej płaszczyźnie nie sprecyzował bowiem na czym miałyby polegać dokonanie ustaleń Sądu pierwszej instancji w sposób dowolny, czy sprzeczny z zebrany w sprawie materiałem dowodowym poprzestając jedynie na sformułowaniu ogólnego zarzutu, jakoby Sąd Rejonowy nieprawidłowo uznał, że zostało wykazane następstwo prawne pomiędzy jednostką, której przekazano w trwały zarząd linię napowietrzną wraz z elementami ją podtrzymującymi a obecnym jej właścicielem – uczestnikiem postępowania oraz że wykazano przeniesienie posiadania służebności. Apelujący wywodził jedynie, że zgodnie z treścią § 3 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 1988 roku w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o nadzwyczajnych uprawnieniach i upoważnieniach dla Rady Ministrów wykaz majątku tworzonego przedsiębiorstwa państwowego odbywał się w drodze inwentaryzacji dokonywanej przez specjalnie na tę okoliczność powoływaną komisję. Zatem brak takiej inwentaryzacji czy protokołu z obrad komisji dezawuuje wniosek o objęciu w posiadanie wraz z przedmiotową linią energetyczną także służebności gruntowej na nieruchomości wnioskodawców odpowiadającej służebności przesyłu. Z tego zaś wniosku apelacja wywodziła pogląd o zaistnieniu co najmniej przerwy w biegu terminu zasiedzenia. Zdaniem Sądu Okręgowego brak jest jednak wystarczających podstaw aby podważać te ustalenia sądu pierwszej instancji. Z treści art. 55¹ k.c. ,w którym zawarta jest definicja przedsiębiorstwa wynika wprost, że obejmuje ono oprócz nazwy między innymi własność nieruchomości lub ruchomości , w tym urządzeń. Specyfika przedmiotu działania zakładów energetycznych ogólnie pojętych uprawnia do wniosku, że majątek ten jest przede wszystkim związany z zakresem terytorialnym poszczególnych nowo tworzonych jednostek. Skarżący poza ogólnie sformułowanym zarzutem, że nie jest wiadomo do którego z nowo utworzonych w 1989 roku przedsiębiorstw mogła trafić przedmiotowa linia nie wykazali, aby linia napowietrzna przechodząca częściowo przez ich działkę została wyłączona z majątku przekazywanego mienia poszczególnym podmiotom. Jest to o tyle niemożliwe, ponieważ wszystkie podmioty poczynając do Przedsiębiorstwa Państwowego (...) zajmowały się utrzymaniem linii napowietrznych i ich konserwacją w celu sprawnego dystrybuowania energii elektrycznej, a oczywistym jest, iż teren W. objęty był zakresem terytorialnym ówczesnego Zakładu (...). Natomiast kwestia uznania charakteru posiadania jako samoistnego i dopuszczalności zaliczania okresu posiadania przez Skarb Państwa na rzecz aktualnych posiadaczy sieci energetycznych została szczegółowo i gruntownie wyjaśniona w utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym dostarczanie przez państwowe przedsiębiorstwa energetyczne energii elektrycznej oraz budowa i konserwacja urządzeń do tego służących było wykonywane w ramach działalności gospodarczej państwa, a więc w ramach dominium, a nie w ramach władczych uprawnień. Jeszcze przed podjęciem uchwały całej Izby Cywilnej z dnia 26.10.2007 r., III CZP 30/07, w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone było stanowisko, że osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r. mając status państwowej osoby prawnej nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 1 lutego 1989 r. doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty. Stanowisko to wyrażone zostało w szczególności właśnie w odniesieniu do przedsiębiorstw energetycznych i innych przedsiębiorstw przesyłowych, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 31.01.1989 r. korzystały ze służebności przesyłu w ramach zarządu mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a więc w istocie były dzierżycielami w rozumieniu art. 338 k.c. oraz ze względu na treść art. 128 k.c. nie mogły nabyć na swoją rzecz własności ani innych praw rzeczowych (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 31.5.2006 r., IV CSK 149/05, nie publ., i z dnia 8.6.2005 r., V CK 680/04, nie publ., ora oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25.1.2006 r., I CSK 11/05, (...) 2006, nr 5, s. 11 i z dnia 10.4.2008 r., IV CSK 21/08, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08). Stanowisko to Sąd Okręgowy

w pełni aprobuje, podziela także szeroką argumentację Sądu Rejonowego w przedmiocie wpływu zmian ustrojowych i nowelizacji przepisów prawa, w tym art. 128 k.c. na uznanie dopuszczalności nabywania służebności gruntowych odpowiadających treści służebności przesyłu i dalsze dywagacje odnośnie tego zarzut uważa za zbędne. Wątpliwości może budzić jedynie niejednoznaczne stanowisko Sądu a quo w zakresie przyjętej ostatecznie daty upływu terminów zasiedzenia służebności.

Trzeba zatem jednoznacznie wskazać, że w dokumentach załączonych do akt sprawy przez uczestnika jest jednoznaczna informacja o istnieniu linii przesyłowej energii elektrycznej przechodzącej obecnie przez nieruchomość wnioskodawców w zakresie linii 15 kV co najmniej od czasu jej remontu tj. 19 października 1967 roku, co przy uwzględnieniu terminu zasiedzenia z art. 172 k.c. w związku z art. 292 k.c. przy posiadaniu w złej wierze przez okres dwudziestu lat (obowiązuje od dnia 1 stycznia 1965 roku – wejście w życie kodeksu cywilnego) prowadzi do zasiedzenia prawa służebności z dniem 19 października 1987 roku. Zatem przekazaniu w ramach przekształceń własnościowych na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku i nowelizacji przepisu art. 128 k.c. z dniem 31 stycznia 1989 roku, podlegało już nabyte w drodze zasiedzenia przez Skarb Państwa prawo służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu. W zakresie zaś linii 0,4 kV, co do której powstania w formie wyprowadzenia obwodu ze stacji istniejącej widnieje w treści protokołu Nr (...) data 30 marca 1977 roku, zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu nastąpiło z dniem 30 marca 2007 roku (wobec wprowadzenia noweli art. 172 k.c. poprzez wydłużenie okresu samoistnego posiadania prowadzącego do zasiedzenia w złej wierze do lat trzydziestu od dnia 1 października 1990 r.) Niezależnie jednak od tego w obu przypadkach przed wystąpieniem z wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu, można przyjąć ziszczenie się skutku biegu terminu samoistnego posiadania w postaci nabycia prawa służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, co eliminuje konieczność ustanawiania odpłatnej służebności w oparciu o treść art. 305¹ k.c.

Przyjąć zatem należy, że pozostałe zarzuty apelującego są bezzasadne i ograniczają się wyłącznie do polemiki z prawidłowymi wywodami Sądu pierwszej instancji .

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c